

2025/779

15.4.2025

DECYZJA RADY (WPZiB) 2025/779

z dnia 14 kwietnia 2025 r.

w sprawie zmiany wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB określającego wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 8 grudnia 2008 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB ⁽¹⁾, które uaktualniło i zastąpiło Kodeks postępowania Unii Europejskiej w sprawie wywozu uzbrojenia przyjęty przez Radę w dniu 8 czerwca 1998 r.
- (2) We wspólnym stanowisku 2008/944/WPZiB określono kryteria związane z polityką zagraniczną i bezpieczeństwem, które każde państwo członkowskie musi stosować przy ocenianiu, indywidualnie w każdym przypadku, wniosków o udzielenie zezwolenia na wywóz. Od czasu przyjęcia wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB pewne wydarzenia zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i unijnym sprawiły, że pojawiła się potrzeba ponownego przeanalizowania tych kryteriów oraz wprowadzenia nowych obowiązków i zobowiązań w odniesieniu do oceny wniosków o udzielenie zezwolenia na wywóz.
- (3) W dniu 16 września 2019 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie przeglądu wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, w których zwróciła się do Grupy Roboczej ds. Wywozu Broni Konwencjonalnej (COARM), aby dokonała ponownej oceny wykonania tego wspólnego stanowiska.
- (4) Art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że działania Unii na arenie międzynarodowej mają być oparte na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia oraz które zamierza wspierać na świecie. Obejmują one demokrację, państwo prawne, powszechność i niepodzielność praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowanie godności ludzkiej, zasady równości i solidarności oraz poszanowanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego.
- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej Unia ma dążyć do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w tym w celu umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego oraz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.
- (6) Zgodnie z art. 21 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej Unia jest zobowiązana do czuwania nad spójnością różnych dziedzin jej działań zewnętrznych. W związku z tym Rada odnotowuje między innymi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 ⁽²⁾ i (UE) 2025/41 ⁽³⁾.
- (7) Aby zapewnić jak największą skuteczność tego wspólnego stanowiska, państwa członkowskie powinny działać w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w celu wzmocnienia współpracy i wspierania zbieżności w zakresie wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego, między innymi przez wymianę odpowiednich informacji, w tym na temat konkretnych miejsc przeznaczenia oraz powiadomień o odmowie i polityk w zakresie wywozu broni, a także – w stosownych przypadkach – na temat monitorowania końcowego przeznaczenia, jak również przez określenie ewentualnych środków służących dalszemu zwiększeniu zbieżności oraz przez promowanie jedności i spójności w działaniach zewnętrznych Unii.

⁽¹⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (Dz.U. L 206 z 11.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj>).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/41 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie środków dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu broni palnej, jej istotnych komponentów oraz amunicji, wdrażające art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniające Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (protokół NZ w sprawie broni palnej) (Dz.U. L, 2025/41, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/41/oj>).

- (8) Należy zatem nadal wzmacniać współpracę między państwami członkowskimi w zakresie zasad dotyczących wydawania zezwoleń na wywóz oraz promować zbieżność w dziedzinie wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego. Niezbędne jest również ustanowienie i utrzymanie zmienionych kryteriów, które należy stosować przy kontrolowaniu transferu takich technologii. Cele te można osiągnąć dzięki aktualizacji wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, aby zapewnić wspólne wysokie standardy w wykonywaniu kontroli transferów takich technologii i sprzętu.
- (9) Należy zatem odpowiednio zmienić wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

We wspólnym stanowisku 2008/944/WPZiB wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Kryteria

1. Kryterium 1: Poszanowanie międzynarodowych obowiązków i zobowiązań państw członkowskich, w szczególności środków ograniczających przyjętych przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub przez Unię Europejską, porozumień o nierozprzestrzenianiu oraz w innych sprawach, a także innych obowiązków i zobowiązań międzynarodowych.

Odmawia się udzielenia zezwolenia na wywóz, jeżeli udzielenie go byłoby niezgodne z międzynarodowymi obowiązkami i zobowiązaniami państw członkowskich, w tym z:

- a) obowiązkami państw członkowskich i ich zobowiązaniami w zakresie egzekwowania embarga na broń nałożonego przez Organizację Narodów Zjednoczonych, Unię Europejską oraz Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie;
- b) obowiązkami państw członkowskich w ramach Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, konwencji o zakazie broni biologicznej i toksycznej oraz konwencji o zakazie broni chemicznej;
- c) obowiązkami państw członkowskich w ramach konwencji o pewnych rodzajach broni konwencjonalnej i odpowiednich załączonych do niej protokołów;
- d) obowiązkami państw członkowskich w ramach Traktatu o handlu bronią;
- e) obowiązkami państw członkowskich w ramach Konwencji o zakazie użycia, składowania, produkcji i przekazywania min przeciwpiechotnych oraz o ich zniszczeniu (konwencji ottawskiej);
- f) zobowiązaniami państw członkowskich w ramach Programu działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach;
- g) zobowiązaniami państw członkowskich na podstawie globalnych ram zarządzania amunicją konwencjonalną w całym cyklu życia;
- h) zobowiązaniami państw członkowskich w ramach Grupy Australijskiej, Reżimu Kontrolnego Technologii Rakietowych, Komitetu Zanggera, Grupy Dostawców Jądrowych, porozumienia z Wassenaar i Haskiego kodeksu postępowania przeciwko rozprzestrzenianiu rakiet balistycznych.

2. Kryterium 2: Poszanowanie praw człowieka w państwie końcowego przeznaczenia, a także poszanowanie przez to państwo międzynarodowego prawa humanitarne.

— Po ocenie postawy państwa odbiorcy względem odpowiednich zasad ustanowionych przez międzynarodowe instrumenty praw człowieka, w tym po ocenie sytuacji w zakresie praw człowieka w tym państwie, państwa członkowskie:

- a) odmawiają udzielenia zezwolenia na wywóz, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko, że przeznaczone do wywozu technologie wojskowe lub sprzęt wojskowy mogłyby być użyte do stosowania lub ułatwiania represji wewnętrznych, popełniania lub ułatwiania poważnych aktów przemocy ze względu na płeć lub poważnych aktów przemocy wobec kobiet, dzieci, lub innych poważnych pogwałceń praw człowieka;

- b) zachowują szczególną ostrożność i czujność przy udzielaniu – po rozpatrzeniu każdego wniosku indywidualnie oraz z uwzględnieniem charakteru technologii wojskowej lub sprzętu wojskowego – zezwoleń państwom, w których właściwe organy Organizacji Narodów Zjednoczonych, Unii Europejskiej lub Rady Europy stwierdziły poważne pogwałcenia praw człowieka.

Do tych celów do technologii lub sprzętu, które mogłyby być wykorzystane do represji wewnętrznych, są zaliczane między innymi technologie lub sprzęt, co do których istnieją dowody, że proponowany użytkownik końcowy wykorzystuje te lub podobne technologie lub sprzęt do represji wewnętrznych, lub w przypadku których istnieją powody, by przypuszczać, że technologia lub sprzęt mogą nie trafić do ich deklarowanego użytkownika końcowego lub może nastąpić zmiana sposobu ich wykorzystania końcowego i zostaną one użyte do represji wewnętrznych. Zgodnie z art. 1 charakter danej technologii lub danego sprzętu musi być dokładnie zbadany, szczególnie, jeżeli ma być on wykorzystany do celów związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym. Represje wewnętrzne obejmują między innymi tortury i inne okrutne, niehumanitarne i poniżające traktowanie lub karanie, doraźne lub samowolne egzekucje, zaginięcia, arbitralne zatrzymania i inne poważne pogwałcenia praw człowieka i podstawowych wolności, które są określone w odpowiednich międzynarodowych instrumentach praw człowieka, w tym w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych.

- Po ocenie postawy państwa odbiorcy względem odpowiednich zasad określonych przez instrumenty międzynarodowego prawa humanitarnego i względem poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego, państwa członkowskie:

- c) odmawiają udzielenia zezwolenia na wywóz, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko, że przeznaczone do wywozu technologia wojskowa lub sprzęt wojskowy mogłyby zostać użyte do popełniania lub ułatwiania poważnych pogwałceń międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym względem grupy chronionej międzynarodowym prawem humanitarnym, na przykład kobiet i dzieci.

3. Kryterium 3: Wewnętrzna sytuacja w państwie końcowego przeznaczenia wynikająca z napięć lub konfliktów zbrojnych.

Państwa członkowskie odmawiają udzielenia zezwolenia na wywóz technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego, które mogłyby wywołać lub przedłużyć konflikty zbrojne lub zaostrzyć istniejące napięcia lub konflikty zbrojne w państwie końcowego przeznaczenia, bez uszczerbku dla uzasadnionego i zgodnego z prawem zapewniania sobie przez to państwo bezpieczeństwa i obrony.

4. Kryterium 4: Zachowanie pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w regionie.

Państwa członkowskie odmawiają udzielenia zezwolenia na wywóz, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko, że zamierzony odbiorca będzie używał przeznaczonych do wywozu technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego w celach agresji przeciwko innemu państwu lub do egzekwowania przy pomocy siły roszczeń terytorialnych. Rozważając takie ryzyko, państwa członkowskie uwzględniają między innymi:

- a) istnienie konfliktu zbrojnego między odbiorcą a innym państwem lub prawdopodobieństwo zaistnienia takiego konfliktu;
- b) roszczenie terytorialne, które w przeszłości odbiorca za pomocą siły próbował zrealizować lub groził jego zrealizowaniem;
- c) prawdopodobieństwo użycia technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego w innym celu niż uzasadnione i zgodne z prawem zapewnianie przez państwo odbiorcę bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej, lub korzystanie przez państwo odbiorcę z niezbywalnego prawa do samoobrony zgodnie z prawem międzynarodowym określonym w art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych;
- d) konieczność uniknięcia znaczącego negatywnego wpływu na stabilność w regionie.

5. Kryterium 5: Bezpieczeństwo narodowe państw członkowskich i terytoriów, za których stosunki zewnętrzne są odpowiedzialne państwa członkowskie, oraz bezpieczeństwo państw zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych.

Państwa członkowskie uwzględniają:

- a) potencjalny wpływ przeznaczonych do wywozu technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego na interesy związane z obroną i bezpieczeństwem, własne i innych państw członkowskich oraz państw zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych, bez uszczerbku dla uwzględnienia kryteriów dotyczących poszanowania praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego oraz pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w regionie;
- b) ryzyko wykorzystania danej technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego przeciwko własnym siłom zbrojnym lub siłom zbrojnym państw członkowskich oraz państw zaprzyjaźnionych i sprzymierzonych.

6. Kryterium 6: Postępowanie państwa kupującego lub państwa odbiorcy wobec społeczności międzynarodowej, a w szczególności jego nastawienie do terroryzmu, charakter jego sojuszy oraz poszanowanie przez niego prawa międzynarodowego.

Państwa członkowskie uwzględniają między innymi dotychczasowe postępowanie państwa kupującego lub państwa odbiorcy w odniesieniu do:

- a) popierania przez nie terroryzmu i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej lub zachęcania do takich działań;
- b) przestrzegania przez nie międzynarodowych zobowiązań, w szczególności tych dotyczących niestosowania siły, oraz przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego;
- c) jego zaangażowania w dziedzinie nieprolifracji i w innych obszarach kontroli zbrojeń i rozbrojenia, w szczególności podpisanie, ratyfikację i wprowadzanie w życie odpowiednich konwencji o kontroli zbrojeń i rozbrojeniu, o których mowa w kryterium 1 lit. b) – d).

7. Kryterium 7: Istnienie ryzyka, że nastąpi zmiana przeznaczenia technologii wojskowej lub sprzętu wojskowego w państwie odbiorcy lub dojdzie do ich ponownego wywozu na niepożądanych warunkach.

Przy ocenie wpływu na państwo odbiorcę technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego przeznaczonych do wywozu oraz ryzyka, że taka technologia wojskowa lub taki sprzęt wojskowy mogłyby zmienić przeznaczenie i trafić do niepożądanego użytkownika końcowego lub zostać poddane niepożądanemu wykorzystaniu końcowemu, rozważa się następujące czynniki:

- a) uzasadniony interes obronności i bezpieczeństwa wewnętrznego państwa odbiorcy, włącznie z uczestnictwem w działaniach na rzecz utrzymania pokoju w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych lub innych takich działaniach;
- b) techniczną zdolność państwa odbiorcy do użytkowania i ochrony danej technologii lub danego sprzętu;
- c) zdolność państwa odbiorcy do stosowania skutecznych środków kontroli wywozu, w tym w przypadku gdy technologia wojskowa lub sprzęt wojskowy przeznaczone do wywozu są towarami, które zawierają lub zostaną wykorzystane jako elementy składowe produktów przeznaczonych do ponownego wywozu przez państwo odbiorcę;
- d) ryzyko, że taka technologia lub taki sprzęt będą ponownie wywożone do niepożądanych miejsc przeznaczenia, oraz dane na temat przestrzegania przez państwo odbiorcę wszelkich postanowień dotyczących ponownego wywozu lub uprzedniej zgody na ponowny wywóz, których nałożenie wywołujące państwo członkowskie uznaje za stosowne;
- e) ryzyko, że taka technologia lub taki sprzęt mogą trafić do organizacji terrorystycznych lub do indywidualnych terrorystów;
- f) ryzyko zastosowania inżynierii odwrotnej lub ryzyko niezamierzonego transferu technologii;
- g) ryzyko, że taka technologia lub taki sprzęt zostaną wykorzystane do obchodzenia środków ograniczających przyjętych przez Organizację Narodów Zjednoczonych lub przez Unię Europejską;
- h) ryzyko, że z uwagi na szczególny charakter technologii lub sprzętu przeznaczonych do wywozu dojdzie do nasilenia się konfliktu, aktów przemocy lub nielegalnych działań, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kierowania broni strzeleckiej i lekkiej na drogę nielegalnego handlu.

8. Kryterium 8: Zgodność wywożonych technologii wojskowych i sprzętu wojskowego z technicznymi i ekonomicznymi możliwościami państwa końcowego przeznaczenia, z uwzględnieniem faktu, że pożądane jest, aby państwa zaspokajały swoje uzasadnione potrzeby bezpieczeństwa i obronności przy jak najmniejszym przekierowywaniu zasobów ludzkich i gospodarczych na zbrojenia.

Państwa członkowskie uwzględniają, w świetle informacji z odpowiednich źródeł, takich jak sprawozdania Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, Banku Światowego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, czy proponowany wywóz poważnie zahamowałby zrównoważony rozwój państwa końcowego przeznaczenia. W tym kontekście państwa członkowskie biorą pod uwagę poziom wojskowych i socjalnych wydatków tego państwa, z uwzględnieniem wszelkiej pomocy pochodzącej z Unii lub pomocy dwustronnej.”;

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

Zezwoleń na wywóz udziela się wyłącznie w oparciu o uzyskaną wcześniej rzetelną wiedzę na temat wykorzystania końcowego w państwie końcowego przeznaczenia. Będzie to na ogół wymagać gruntownie sprawdzonego certyfikatu użytkownika końcowego lub stosownej dokumentacji lub innej formy oficjalnego upoważnienia wydanego przez państwo końcowego przeznaczenia. Państwa członkowskie mogą korzystać z innych narzędzi monitorowania użytkownika końcowego, w tym mogą wymagać od użytkowników końcowych wyrażenia zgody na specjalne mechanizmy weryfikacji. Rozpatrując wnioski o udzielenie zezwolenia na wywóz technologii wojskowej lub sprzętu wojskowego do celów produkcji w państwach trzecich, państwa członkowskie w szczególności uwzględniają potencjalne wykorzystanie gotowego produktu w państwie produkcji oraz ryzyko, że gotowy produkt mógłby trafić lub zostać wywieziony do niepożądanego użytkownika końcowego.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 6

Bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 (*) kryteria określone w art. 2 niniejszego wspólnego stanowiska oraz procedura konsultacji przewidziana w art. 4 niniejszego wspólnego stanowiska są również stosowane do państw członkowskich w odniesieniu do towarów i technologii podwójnego zastosowania określonych w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2021/821, w przypadku gdy istnieją poważne podstawy, by przypuszczać, że użytkownikiem końcowym tych towarów i technologii będą siły zbrojne lub siły bezpieczeństwa wewnętrznego lub podobne podmioty w danym państwie. Odniesienia w niniejszym wspólnym stanowisku do technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego uznaje się za obejmujące również takie towary i technologie.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania (Dz.U. L 206 z 11.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj>).”;

4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 7

1. Aby zapewnić jak największą skuteczność niniejszego wspólnego stanowiska, państwa członkowskie działają w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) w celu wzmocnienia współpracy i wspierania zbieżności w zakresie wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego, między innymi przez wymianę odpowiednich informacji, w tym na temat konkretnych miejsc przeznaczenia oraz powiadomień o odmowie i polityk w zakresie wywozu broni, a także – w stosownych przypadkach – na temat monitorowania wykorzystania końcowego, przez konsultacje dotyczące oceny ryzyka, a także przez określenie ewentualnych środków służących dalszemu zwiększeniu zbieżności i przez promowanie jedności i spójności w działaniach zewnętrznych Unii.

2. Aby wspierać zbieżność i ułatwić procesy decyzyjne w odniesieniu do wywozu wspólnie finansowanych i produkowanych technologii wojskowej i sprzętu wojskowego, państwa członkowskie uczestniczące we wspólnym projekcie w dziedzinie obronności mogą skorzystać w tym celu z mechanizmów ułatwiających. Zachęca się państwa członkowskie uczestniczące we wspólnym projekcie w dziedzinie obronności, aby konsultowały się ze sobą w zakresie przeprowadzanych ocen ryzyka.”;

5) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 15

Niniejsze wspólne stanowisko zostanie poddane przeglądowi do dnia 15 kwietnia 2030 r.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 14 kwietnia 2025 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

K. KALLAS